

IZKOPAVANJA V BREZJU PRI GROSUPLJEM

Arheološka izkopavanja v naselju Brezje pri Grosupljem, na lokaciji bodočega železniškega nadvoza, so trajala od 27. novembra 2017 do 27. marca 2018 in naknadno še od 7. do 9. maja 2018. Predviden čas del se je podaljšal zaradi večje količine arheoloških ostankov od pričakovanih in vremenskih pogojev (sneg, dež in zelo nizke temperature). Raziskali smo območje veliko 7000m². Obravnavane parcele se nahajajo znotraj območja registrirane enote kulturne dediščine Grosuplje – Arheološko najdišče Ob železnici (EŠD 11867).

Izkopali in dokumentirali smo preko 800 jam za kole, ki predstavljajo ostanke objektov iz časa srednje bronaste dobe. Največja koncentracija jam za kole in drugega arheološkega materiala (keramične, kamnite in kovinske najdbe) se je nahajala na in ob robu nekdanjega močvirja. Jame za kole smo dokumentirali na več nivojih, kar kaže, da so tukaj ljudje živeli skozi daljše časovno obdobje. Kljub poplavam (poplavlja je močvirje, prav tako tudi hudourniške vode) so si ljudje tukaj postavljali gospodarske in stanovanjske objekte (bližina vode je bila zelo pomembna). Keramične najdbe so ohranjene kot manjši odlomki prostoročno izdelanih keramičnih posod.

Odkrit ohranjen ilovnati hišni omet (slika 6, spodaj), ki je bil namazan na pleteno leseno ogrodje objekta, potrjuje ugotovitve o prisotnosti naselbine na obravnavanem območju. Na osnovi lege vkopov za kole smo rekonstruirali možen tloris ene od prazgodovinskih stavb.

Slika 1. Detajlni pogled tlorisne zasnove objekta.

Zelo zanimiva je struktura okrogle oblike v tlorisu (odkrili smo 6 podobnih struktur), premera 1,5m, ki jo tvori 13 okroglih jam za kole (koli niso bili postavljeni pravokotno na podlago, ampak poševno izven centra). Sama funkcija omenjenih struktur nam ni povsem jasna, lahko da gre za nekakšne pomožne gospodarske objekte (krmišča, staje ...).

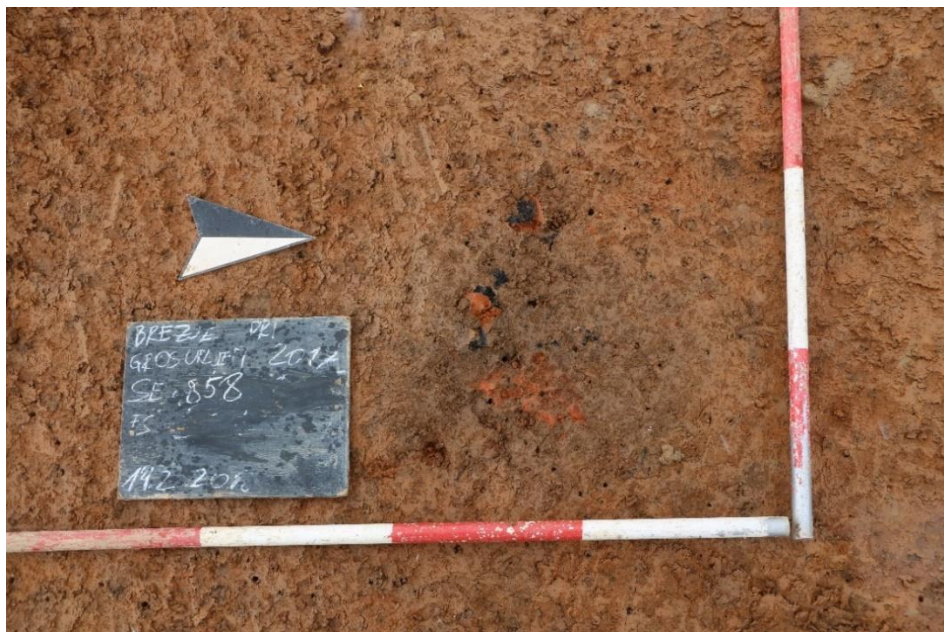
Slika 3. Struktura okrogle oblike v tlorisu.

Slika 4. Struktura okrogle oblike v tlorisu s sredinsko jamo za kol.

Poleg jam za kole, ki sestavljajo objekt, poselitveno sliko dopolnjujejo tudi večje ali manjše jame vkopane v geološko osnovo, v katerih so ležali odlomki arheološkega gradiva.

V jami za kol so ležali odlomki keramike in hišnega lepa. Hišni lep ali omet je ilovica, ki je bila namazana na pleteno leseno ogrodje stavbe.

Slika 5. Polnilo jame za kol.

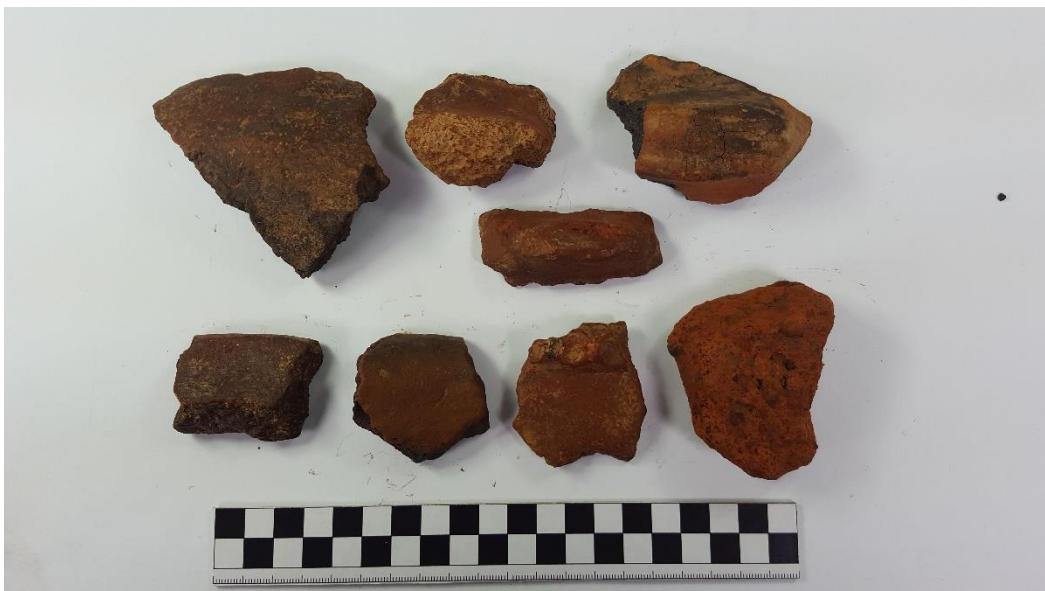
Slika 6. Odlomki naselbinske lončenine in hišnega lepa.

Naselbinska keramika

V plasteh in jamah smo odkrili značilno prazgodovinsko keramiko, ki jo lahko na podlagi tipologije in fature opredelimo kot značilno naselbinsko gradivo, kot so to odl. keramičnih posod (lonci, krožniki, latvice), svitki, uteži.

Slika 7. Odlomki naselbinske keramike.

Slika 8. Odlomki naselbinske keramike.

Slika 9. Odlomki naselbinske keramike.

Odkrit odlomek keramičnega svitka lahko povezujemo z lokalno izdelavo keramike in je značilna najdba v prazgodovinskih naselbinah. Uporabljali so jih kot podstavek za posode.

Slika 10. Odlomek keramičnega svitka.

Med naselbinsko gradivo štejemo tudi vijčke (predilna vretenca) ter uteži za statve.

Slika 11. Keramični vijček.

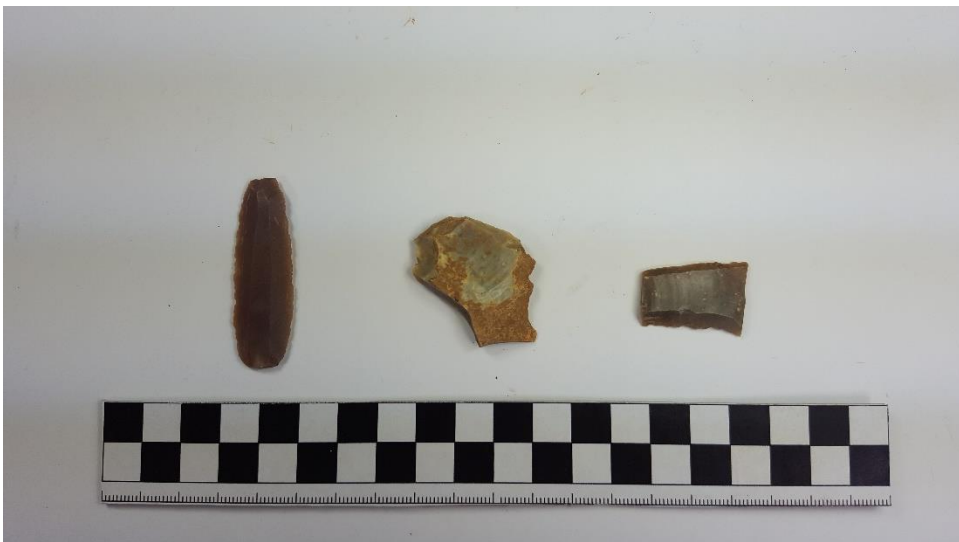
Slika 12. Keramični utež.

Kamnito gradivo

Odkrili smo tudi kamnite artefakte. Med njih sodijo sekirice in odbitki (služili so kot del orodja). Sekirice sodijo med najstarejše arheološke predmete in so bile v uporabi skozi celotno prazgodovinsko obdobje, zato jih časovno lahko uvrstimo le na podlagi zaprtih časovno opredeljivih kontekstov.

Slika 13. Odlomka kamnitih sekir.

Slika14. Kamniti odbitki.

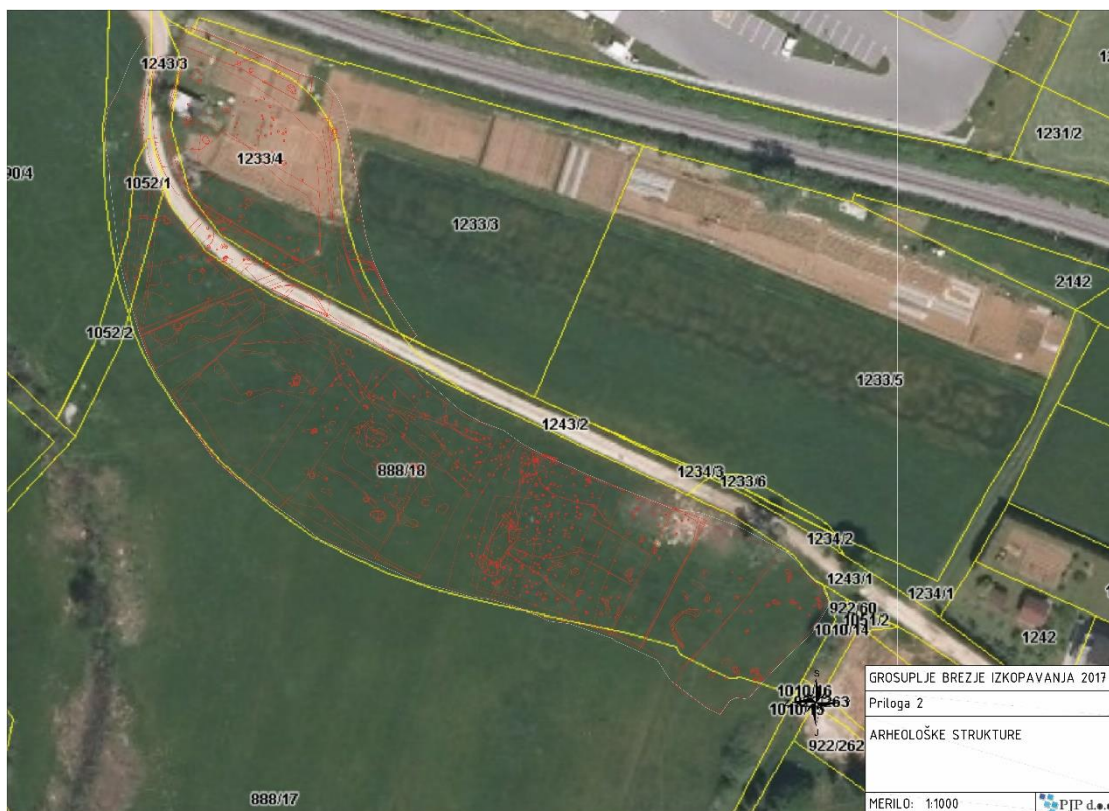
Kovinsko gradivo

Bronasta igla/ bucika skupaj z ostalimi sporadično odkritimi odlomki brona prav tako govori o naselbinskem karakterju našega najdišča.

Slika 15. Bronasti predmeti.

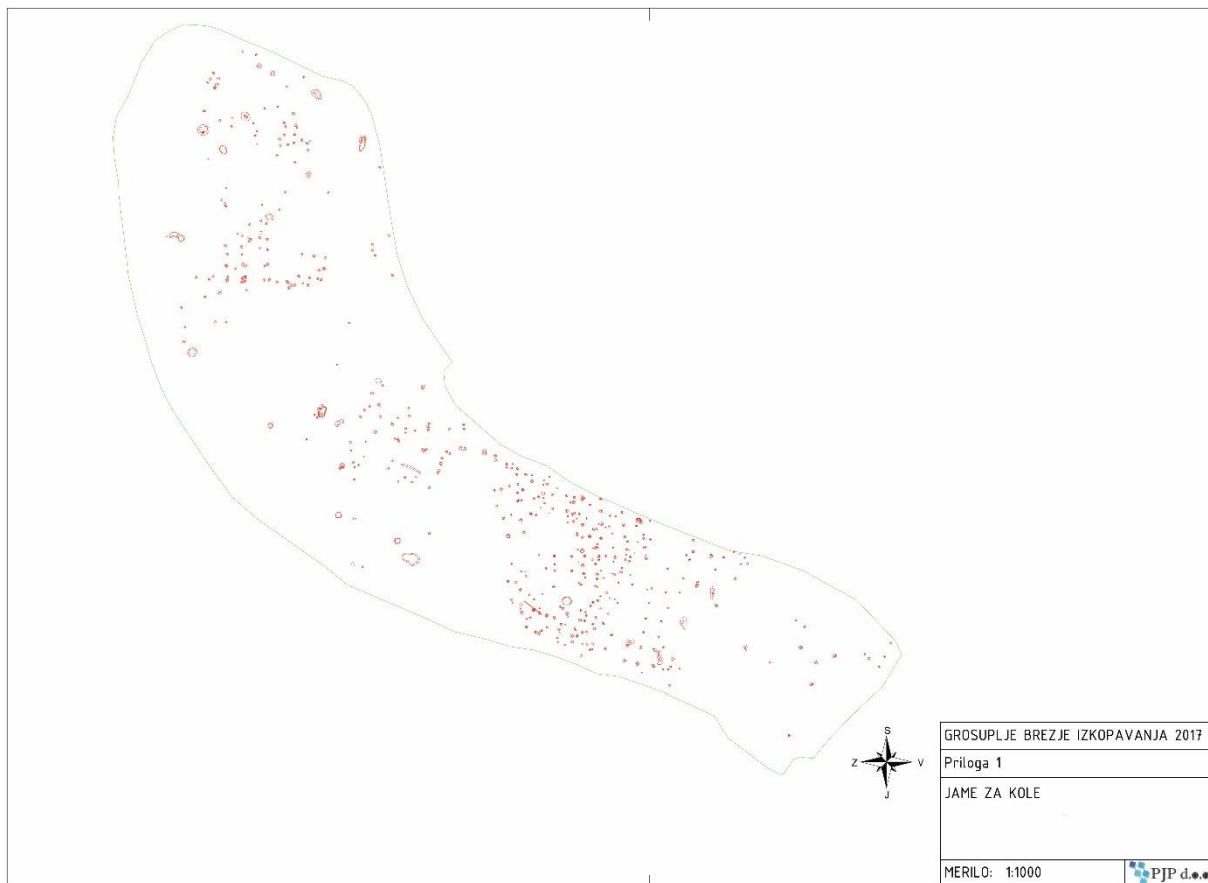
Odkrite naselbinske strukture in ohranjeno keramično, kovinsko in kamnito gradivo potrjujejo, da gre za naselbino iz bronaste dobe.

Slika 16. Arheološke strukture na ortofoto podlagi.

Slika 17. Arheološke strukture

Slika 18. Jame za kole.